

Vergaderjaar 2019–2020

33 506

Voorstel van wet van het lid Pia Dijkstra tot wijziging van de Wet op de orgaandonatie in verband met het opnemen van een actief donorregistratiesysteem

Nr. 42

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MEDISCHE ZORG

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 mei 2020

Op 1 juli aanstaande zal de nieuwe Donorwet van kracht worden. Uiteraard heeft de Coronacrisis ook invloed op de implementatie van die wet. De crisis betekent met name dat er minder ruimte beschikbaar is om dit onderwerp onder de aandacht te brengen. Praktisch doordat bijvoorbeeld fysieke voorlichtingsbijeenkomsten gericht op moeilijker te bereiken doelgroepen, zoals de Donordialoog voor mensen met een migratieachtergrond en lezingen voor ouderen, momenteel niet mogelijk zijn.

Net als voor mijn ambtsvoorganger staat voor mij bij de invoering van de nieuwe Donorwet zorgvuldigheid voorop. Ik vind het daarom belangrijk dat bij het vervolg van de implementatie van de nieuwe Donorwet rekening wordt gehouden met de impact van de crisis. Hoewel het verdere verloop van de crisis natuurlijk lastig valt te voorspellen, is mijn inzet erop gericht om de burgers die nog geen keuze hebben ingevuld in het Donorregister, meer tijd te gunnen om dat alsnog te doen. Ik heb daarom overwogen hoe dat het beste kan, waarbij gekeken is naar de juridische, uitvoeringstechnische en de communicatieve aspecten. Ook heb ik tweemaal een zogeheten flitspeiling laten doen, om te meten wat het publiek vindt.¹ Op grond hiervan heb ik het volgende besloten.

De wet zal zoals voorzien inwerking treden per 1 juli 2020. Dit is de datum die sinds maart 2019 – de start van de campagne – overal is gecommuniceerd. Het huidige Donorregister, dat zoals bekend kort vóór 1 juli 2020 vervangen wordt door een nieuw register, is er bovendien niet op berekend om veel langer dan 1 juli in de lucht te blijven. Het handhaven van dit register zou grote risico's en bijkomende kosten met zich meebrengen.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Ik pas de implementatie echter wel op twee punten aan. Ten eerste zal het verzenden van de brieven aan iedereen van boven de 18 jaar die nog geen keuze in het register heeft gemaakt, pas starten per 1 september 2020 in plaats van per 1 juli 2020. Daarmee wordt iedereen dus meer tijd gegund om een keuze in te vullen. Om dezelfde reden zal dit proces ook over een langere periode worden gespreid, zodat op vragen en reacties van het publiek – en hier denk ik ook nadrukkelijk aan de eerder genoemde moeilijker te bereiken doelgroepen – adequaat en tijdig kan worden gereageerd. Waar in de brief van 17 oktober 2019 van mijn ambtsvoorganger aan uw Kamer werd uitgegaan van een spreiding van de aanschrijving over een periode van vier maanden (Kamerstuk 33 506, nr. 38), wordt gezien de huidige omstandigheden uitgegaan van een spreiding van zes tot negen maanden. Het nieuwe verzendschema is op dit moment nog niet bekend, maar ik verwacht dat het proces pas in de zomer van 2021 helemaal afgerond zal zijn.

De eerste groep burgers wordt zoals gezegd per 1 september 2020 aangeschreven. Als zij niet reageren op de brief en ook niet reageren op de herinneringsbrief, zullen zij vanaf december/januari (afhankelijk van de definitieve planning) met «geen bezwaar tegen orgaandonatie» in het Donorregister worden geregistreerd. Dus voor de goede orde: pas vanaf december/januari zal de categorie «geen bezwaar» in het Donorregister worden gevuld. Medio 2021 zal iedere ingezetene boven de 18 jaar in het Donorregister zijn geregistreerd, hetzij met een actieve keuze, hetzij met «geen bezwaar». Daarna zal de implementatie zijn voltooid.

De tweede aanpassing betreft de communicatiecampagne. Deze bevond zich, op het moment dat de crisis uitbrak, in een fase die erop gericht was om zoveel mogelijk urgentie te creëren en zoveel mogelijk mensen te activeren om nog vóór 1 juli 2020 een keuze in te vullen in het Donorregister. Zoals de Minister van VWS heeft aangegeven in het Kamerdebat van 22 april jongstleden (Handelingen II 2019/20, nr. 69, debat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus), is de campagne tijdelijk stilgelegd. De reden hiervoor is dat de hevigheid van de crisis maakt dat dit niet het moment is om voor dit onderwerp aandacht te vragen. Dat is ook de reden dat, als de campagne weer hervat wordt, de strategie anders zal zijn. De campagne zal in het vervolg volledig ondersteunend zijn aan het proces van het verzenden van de brieven. Dat betekent dat uitleg zal worden gegeven over de brieven, de keuzes die burgers kunnen maken, en welk deel van Nederland wanneer zal worden aangeschreven. Ik bereid de komende tijd een herstart van de campagne voor, zodat er tijd is om Nederland voor te bereiden op dit proces. Rekening houdend met de beperkingen van de huidige maatregelen, start ik waar mogelijk ook de voorlichting aan bijzondere doelgroepen weer op.

Ik hoop uw Kamer voor nu voldoende te hebben geïnformeerd. Ik zal meer uitleg geven, alsmede de stand van zaken schetsen van de overige implementatieonderdelen, in de brief die ik uw Kamer begin juni zal toesturen, zoals door mijn ambtsvoorganger toegezegd in het AO Orgaandonatie van 5 februari jongstleden (Kamerstukken 28 140 en 33 506, nr. 109).

De Minister voor Medische Zorg,
M.J. van Rijn